

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Spreuken 30, 7 - 9
Bidstond voor gewas en arbeid

Broeders en zusters, in deze dienst willen we de Here bidden om een zegen over het gewas en onze arbeid, opdat de Here de eer ontvangt die Hem toekomt. Maar ook in ons lied willen we de Here eren. En daarom zingen we straks, na votum en zegengroet van Gezang 132 : 1-6. Laten we nu staande onze afhankelijkheid van de Here belijden.

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Gezang 132 : 1 – 6 (NGK)**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Schriftlezing : Deuteronomium 8 : 11- 20**
- 6. Zingen : Psalm 19 : 4 en 6 (over het woord van God dat rijker maakt dan fijn goud en zoeter is dan honing)**
- 7. Tekst : Spreuken 30 : 7-9**
- 8. Zingen : Psalm 119 : 13 en 14**
- 9. Geloofsbelijdenis op de wijs van Gezang 4**
- 10. Dankzegging en gebed**
- 11. Slotzang : Gezang 166 : 2 en 3 (NGK)**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Nu is het vanavond een uur van gebed voor gewas en arbeid. We gaan bidden met het oog op ons levensonderhoud. Werk, eten, drinken, kleding, gezondheid en al die andere dingen die we nodig hebben om in de wereld van vandaag te kunnen leven. Maar we willen dat vanavond niet doen als kinderen van de wereld. We willen dat doen als wedergeboren mensen. En hoe bid je nu als een wedergeboren mens voor deze dingen? Wat vraag je wel, wat vraag je niet? Hoe bidden wij nu vanavond zo dat het een gebed is, zoals de Here dat graag hoort en verhoort?

Ik bedien u vanavond het Woord van de Here onder het volgende thema:

Als we bidden om ons brood en bezit moeten we dat doen met het oog op de eer van en het leven met God.

We staan vanavond stil bij een spreuk van Agur. Wie deze Agur is geweest, weten we niet. Wel weten we uit de spreuken die we van hem hebben, dat het een heel gelovig man was. Een man die erkent dat hij van zichzelf klein, zwak en dom is. De Nieuwe Bijbel vertaling geeft een heel levendige weergave van deze verzen, die goed weergeven wat Agur wil zeggen:

Lezen Spreuken 30 : 1c - 6

Agur is er heel diep van doordrongen dat hij als mens, dat wij als mensen, tegenover God maar heel klein zijn. God is heel anders als wij. Veel groter en veel machtiger. En geen mens is in staat om meer over God te vertellen dat God zelf gezegd heeft. Agur wil in groot respect voor de Here leven. Maar hij kent zijn zondigheid en zijn dwaasheid. Hij weet hoe makkelijk hij ertoe komt om verkeerde dingen te zeggen. Over God en tot God.

En omdat hij God niet wil kwetsen vraagt hij twee dingen van de Here. “Twee dingen vraag ik van U, onthoud ze mij niet, voordat ik sterf.” Achter dat laatste, “voordat ik sterf”, moeten we niet teveel zoeken. Het is een dichterlijke manier om te zeggen “in dit leven”, “tijdens dit leven”.

Agur gaat dus twee wensen uitspreken tot de Here. Wensen waaruit blijkt dat hij echt wedergeboren is. Want wat zou een natuurlijk mens van de Here vragen, als Hij tegen ons zou zeggen, je mag twee dingen vragen en Ik zal ze je geven? Hoeveel mensen zou-

den niet vragen om allerlei vormen van bezit, een prachtig huis een mooie auto, een grote som geld? Anderen, die niet zo hangen aan geld en goed zouden misschien om een levenspartner vragen, genezing van ziekte, of een kind. Maar Agur vraagt wat anders. Agur vraagt twee dingen voor zijn leven. Allereerst vraagt hij van de Here om valsheid en leugentaal ver van hem te houden. En in de tweede plaats vraagt hij aan de Here om hem geen rijkdom te geven en ook geen armoede.

Agur spreekt over twee dingen die hij vraagt. Het ene waar hij om vraagt, houdt verband met zijn spreken. Het andere met bezit. Toch moeten we er voor oppassen om deze twee dingen als dingen te beschouwen die los staan van elkaar. Want Agur verbindt in vers 9 heel duidelijk zijn spreken met zijn financiële situatie. Zijn vraag aan de Here om hem niet rijk maar ook niet arm te laten zijn, houdt verband met zijn angst dat hij door de rijkdom of armoede van de Here zou afdwalen. De vrede met de Here verstoord zou worden vanwege zijn zonden die hij in zijn rijkdom of armoede zou doen. Hij is bang dat hij bij rijkdom zal doen alsof hij de Here niet nodig heeft. En bij armoede dat zich aan God vergrijpt. Of zoals de Statenvertaling het zegt: de naam van God aantast. De naam van God in opspraak brengt.

Dat het niet gek is om bang te zijn voor rijkdom, wordt duidelijk getekend in het gelezen gedeelte uit Deuteronomium. Daar waarschuwt de Here door zijn knecht Mozes zijn volk. Dat als ze rijk zijn geworden door de zegen die de Here over het werk van zijn volk. Dat ze zich dan niet moeten verheffen en bij zichzelf zeggen: mijn kracht en de sterkte van mijn hand heeft mij dit vermogen verworven. Dit is de valsheid en leugentaal waar Agur bang voor is. Het is dom gepraat, leeg gepraat, om zo te spreken. Omdat het heel ver van de waarheid af staat.

En de geschiedenis van Israël heeft wel bewezen hoe hard Israël deze waarschuwing nodig had. In tijden van voorspoed dwaalde het volk telkens weer van de Here af. Ging juist dan achter de Baäls en Astartes aan. Maar u hoeft niet eens de geschiedenis in te duiken om de noodzaak van deze waarschuwing te zien. We hoeven maar om ons heen te kijken. Zelden zijn we zo rijk en welvarend geweest als vandaag. Maar ook zelden was de zelfverzekerdheid en zelfingenomenheid van de mensen zo groot als vandaag in ons land.

Er heerst een geest in Nederland van grote zelfingenomenheid. God wordt ter verantwoording geroepen door velen, maar God mag niets over hun leven zeggen. De moder-

ne mens in Nederland maakt zelf wel uit wat goed en slecht is. Hij heeft daar geen God voor nodig. Hij maakt zelf wel uit wat er met zijn lichaam gebeurt. Moeders zijn baas in eigen buik. Als wij het leven niet meer de moeite waard vinden, vinden we dat we recht hebben op een arts die er een einde aan maakt. En hoe de toekomst eruit ziet, wordt niet langer bepaald door de Here, maar door de indexen van de aandelenbeurzen van de wereld. De Dow-Jones en de Nasdaq voorop. Gevolgd door de indexen van de beurzen van Japan, Londen en Frankfurt, met in het kielzog daarvan de beurs van Amsterdam. Zieken claimen het recht op genezing. En als er nog geen medicijn is uitgevonden, dan wordt geëist dat het zo snel mogelijk gebeurt. Ja, de moderne Nederlander bepaalt zijn eigen leven van wieg tot graf of, zo hij wil, crematorium.

Wat dat betreft zou het voor Nederland en het hele rijke westen goed zijn, als de Here ons weer eens aan den lijve liet ervaren, dat wij klein en nietig zijn. Dat wij dwazen en onverstandige mensen zijn. Dat wij wel kunnen denken dat wij de loop van het leven en de loop van deze wereld bepalen, maar dat het uiteindelijk God is die alles regeert en alles in zijn hand heeft.

Agur was bang om door de rijkdom zo verdwaasd te worden als wij vandaag in Nederland zijn. Agur had God lief en wilde met de Here leven. Hij kende God en had bij God zijn geluk gevonden. Hij wist: mijn leven is in Gods hand. En alleen daar is het veilig. En alleen bij God vind ik het geluk en de echte vrede. Ja, en bovenal had Agur God lief. En in zijn liefde voor God was hij bang dat hij door de verblinding van de rijkdom God zou kwetsen en vertoornen.

En ten aanzien van de armoede, kende hij een soortgelijke angst. Niet dat hij dan door overmoed de Here zou verloochenen. Zou doen alsof hij het wel zonder de Here kan. Nee. Hij is bang dat hij van de honger zal gaan stelen. En zo de naam van de Here te schande zou maken. Want spotters zullen zich in de handen wrijven als deze vrome man betrapt kon worden op diefstal. Ze zouden hem, maar wat nog veel erger is, de Here bespotten. “Ben jij nou een gelovig man? Je bent alleen maar een huichelaar. Je doet je mooi voor, maar je bent nog erger dan wij. Met jou en je God wil ik niets te maken hebben.” Wat hebben de volken rond Israël de Here niet bespot vanwege de zonde van David met Batseba. David had Gods naam te schande gemaakt met zijn zonden. En dat wil Agur voorkomen. Hij wil niet door een leugenachtig leven. Een leven dat in strijd is met zijn belijdenis, Gods naam te schande maken.

De grootste zorg van Agur is dus dat God niet gekwetst wordt. Niet door hemzelf en ook niet door anderen vanwege zijn zonden. Dat is hem liever dan een leven in rijkdom, een leven in overvloed. Voor hem is het genoeg, als hij gevoed wordt met het brood, dat God hem toedeelt. Zo zegt hij in vers 9. “Voed mij met het brood, mij toebedeeld.” Hij vraagt niet meer dan dat hij zoveel krijgt dat voldoende heeft om te leven. Ja, dan is hij in zijn ogen het beste af.

Deze bede van Agur tot God, is in feite dezelfde bede als de Here Jezus later aan de kerk heeft geleerd: Geef ons heden ons dagelijks brood. Dat is ook geen bede om rijkdom. Nee, ook deze bede staat in het kader van de omgang met de Here. Kijkt u maar naar de prachtige uitleg die de Catechismus van deze bede geeft. “Wil ons zó verzorgen met alles wat wij voor ons lichaam nodig hebben, *dat wij daardoor erkennen dat U de enige oorsprong van al het goede bent* en dat onze zorg en inspanning en ook uw gaven ons niet baten zonder uw zegen. Hier gaat het dus ook om de erkenning van God als de Schenker van al het goede, tegenover een mens die meet dat hij door zijn eigen zorg en inspanning het zo goed heeft. Waardoor God van zijn eer beroofd wordt en degene die dat denkt van de Here vervreemdt en verloren gaat.

Dus ook in ons gebed om eten, drinken, gezondheid, geld om onze hypotheek te betalen, gaat het niet om onszelf. Dat wij het goed hebben en onbezorgd kunnen leven. Maar als we bidden om deze dingen dan doen we dat met het oog op onze God en Vader in de hemel. Dan doen we dat met het oog op ons leven met de Here. Met het oog op het geloof, het vertrouwen en de band die we met de Here hebben.

Zo bidt een wedergeborene die door de werking van de Heilige Geest ontdekt heeft dat Hij in Jezus Christus God tot Vader heeft. En dat deze Vader ons van alles voorziet wat wij voor lichaam en ziel nodig hebben, en dat Hij ook het kwaad dat Hij mij toedeelt voor ons doet meewerken ten goede.

Amen